

העיר ארפורט

THE CITY OF ERFURT

העיר ארפורט הייתה כבר בימי הביניים לא רק צומת חשוב לסחר בינלאומי, כי גם מרכז דתי ורוחני, וזאת הודות למיקומה הגיאוגרפי בלב גרמניה, במפגש של נתיבי הסחר של אירופה. הודות לכך נוצרה במקום תשתית מעולה להתפתחות העיסוק בענפי המסחר והכספים - תחומי פרנסה שהיו פתוחים בפני החברה היהודית בימי הביניים. פרנסי העיר וראשיה ראו בקימו של יישוב יהודי במקום תועלת מרובה לרווחת העיר, ולפיכך נקטו צעדים לעידוד התושבות יהודים בטבורה של העיר. מיקום זה מעיד על יסודה של הקהילה היהודית בתקופה קדומה, יחסית.

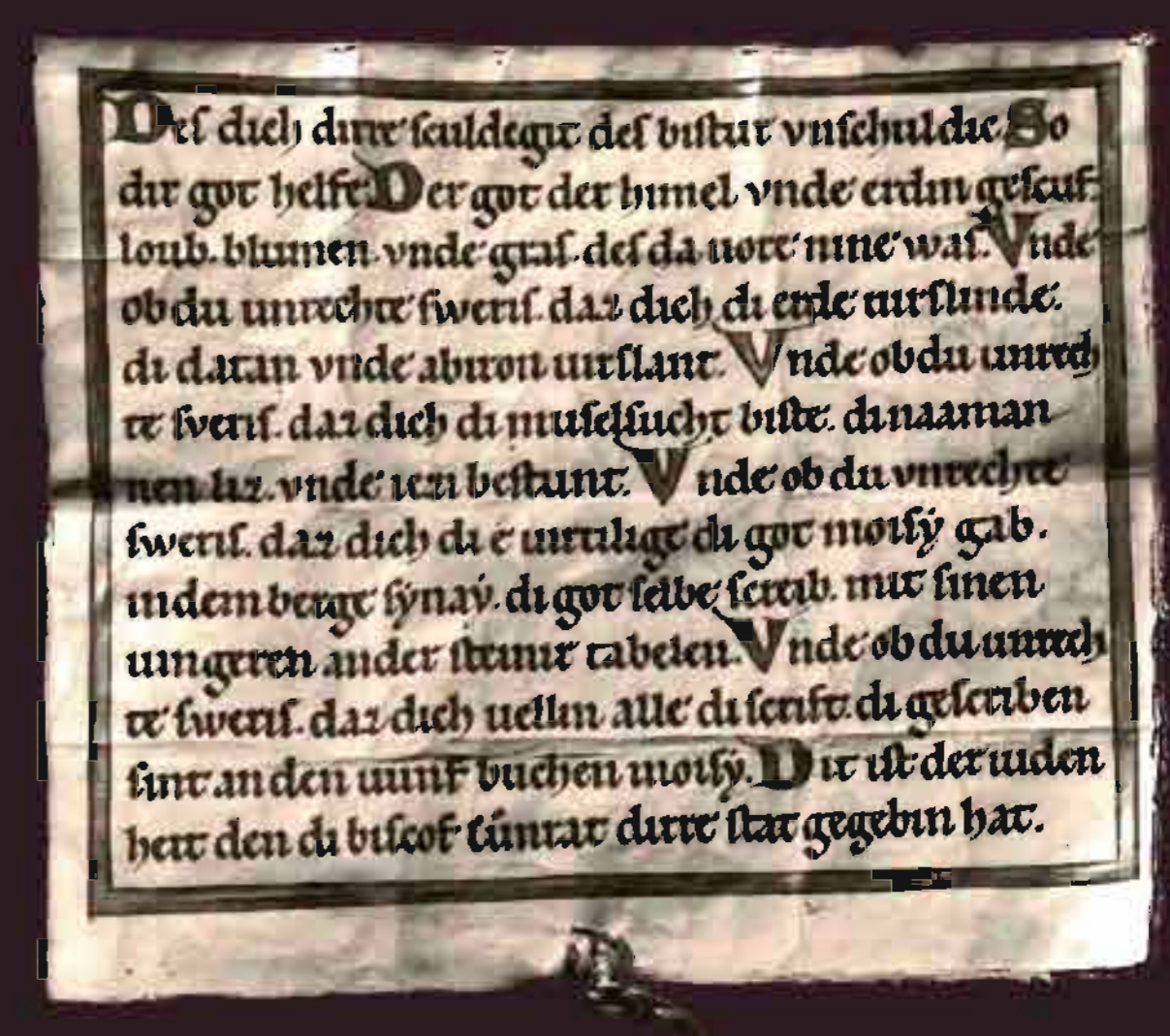
ראשיתה של הקהילה היהודית בארפורט בסוף המאה ה-11. העדות הכתובה הקדומה ביותר להימצאותם של יהודים במקום היא משלהי המאה ה-12, עת נוסחה "שבעות היהודים" של ארפורט. מתוקף תפקידו כראש העיר ארפורט, איפשר הארכיבישוף של העיר מיינץ (מגוצא) במסמך זה ליהודים תושבי העיר לבצע בה עסקות שיש להן תוקף משפטי עם אזרחים נוצרים. על פי ידיעות משנת 1221 נערכו בעיר באותה שנה פרעות כנגד האוכלוסייה היהודית, אולם למעט מקרה זה, נראה שבין תושביה הנוצרים והיהודים של ארפורט שררו יחסי שלום ושכנות טובה.

בשנת 1349 התרחש טבח המוני ביהודי ארפורט, בדומה לפרעות שפשטו בערים רבות באירופה באותה העת. היחסים בין היהודים לבין שכניהם הנוצרים נגדעו אז לחלוטין, והקהילה היהודית בארפורט חדלה להתקיים. שנים אחדות לאחר כך שבו כמה משפחות יהודיות להתישב בעיר, עד שבשנת 1453 גורשו ממנה סופית. רק במאה ה-19 התחדש היישוב היהודי בארפורט.

The city of Erfurt was not only a vital commercial hub but also a clerical and spiritual centre as early as in the Middle Ages, owing to its location in Central Germany. The crossroads of important trading routes offered ideal conditions for money and mercantile trade, which were open to Jews in the Middle Ages. At the same time, the city hugely benefited from its Jewish population and thus promoted their settlement in the city centre. This location already indicates the community's establishment at a comparatively early point in time.

The commencement of a Jewish community goes back to the late 11th century. The oldest written evidence dates from the late 12th century which is the time the Erfurt Jewish Oath originates. With this, the archbishop of Mayence (Mainz) as then ruler of the town permitted legal transactions with Christian citizens. We have evidence of a pogrom in 1221; apart from that it is assumed that Jews and Christians lived together rather peacefully.

In 1349, however, a pogrom took place (as in many places all over Europe at that time), wiping out the entire community. A few years later, Jewish families again settled in Erfurt. In 1453, all Jews were permanently expelled until their resettlement in the 19th century.

שבעות היהודים של ארפורט, שולי תחמת ה-12
The Erfurt Jewish Oath, late 12th century

© Stadt Erfurt

קתדרלת מריה הקדושה ונסיכת סקרוס הקדוש (St. Severus) כיום
St. Mary's Cathedral and St. Severus Church today

© Stadt Erfurt

קתדרלת מריה הקדושה ונסיכת סקרוס הקדוש בשנת 1493
St. Mary's Cathedral and St. Severus Church in 1493

© Hartmann Schedel, Liber chronicarum

© Karte TLD4 bearb. A. v. Kocbach

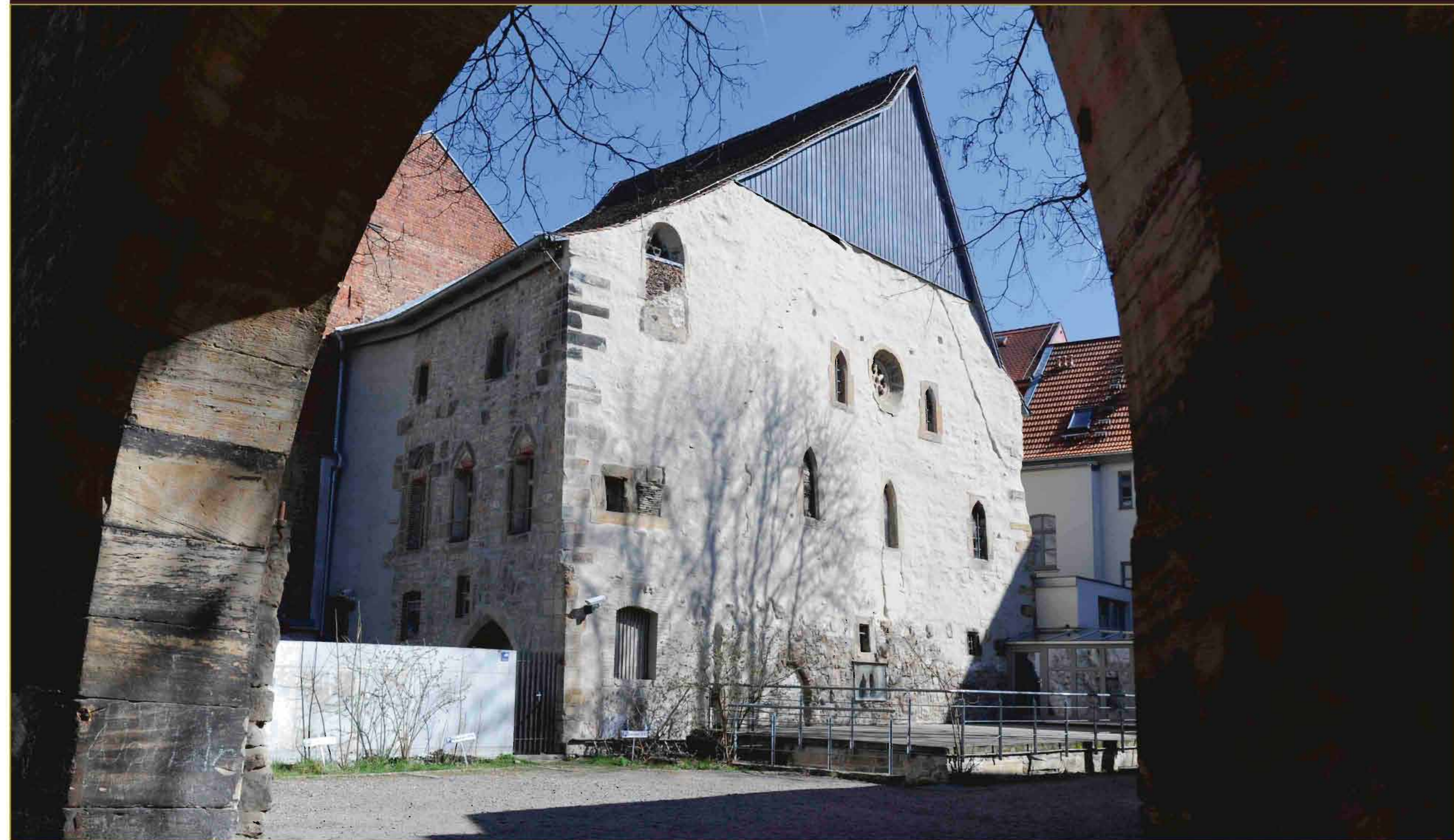

תצפית אווירית ממוזיאון היסטורי
Aerial view of Erfurt, 2008

© Stadt Erfurt

בית הכנסת הישן

THE OLD SYNAGOGUE

חזית המערבית של בית הכנסת
The western facade

© A. v. Kirchbach

בית הכנסת הישן שוכן בעיבורה של העיר. חומרי הבנייה והיסודות העתיקים שלו הם מסוף המאה ה-11 ומהמאה ה-12, והם העדות הקדומה ביותר לקיומה של קהילה יהודית בארפורט. בשנת 1270 לערך הקימה הקהילה היהודית בית כנסת גבוה ומרשים, בעל חזית מערבית ייצוגית, תוך שילוב חלקים מהמבנה הישן. החלל הפנימי הגבוה היה בעל קירוי חביתי עשוי עץ. במועד לא ידוע לאחר שנת 1300 שופץ בית הכנסת פעם נוספת ואף הורחב.

לאחר הפרעות של שנת 1349 רכשה עיריית ארפורט את מבנה בית הכנסת ומכרה אותו לסוחר מקומי, שהפך את המקום למחסן. שינויים מהותיים בוצעו בו שוב החל בסוף המאה ה-19, כשהוסב לשימוש ענף המסעדות. השינויים שנעשו בבניין, כמו גם במבנים הסמוכים אליו מכל עבריו, טשטשו לחלוטין את אופיו וייעודו המקורי של המקום, עד שכמעט לא ניתן היה לזהות בו את בית הכנסת.

משנות השמונים המאוחרות של המאה ה-20 שב בית הכנסת לתודעת הציבור, ובשנת 1992 הוחל בחקר תולדותיו של המבנה. עם רכישת בית הכנסת על ידי עיריית ארפורט בשנת 1998 החל שיקום המקום. משנת 2009 משמש בית הכנסת כמוזיאון לתולדות הקהילה היהודית בארפורט בימי הביניים, וכך נמצא לו שוב ייעוד ראוי.

אתר האינטרנט של המוזיאון: www.alte-synagoge.erfurt.de

The Old Synagogue is situated in the immediate city centre. The oldest parts date back to the end of the 11th and the 12th century and are thus the earliest evidence of a Jewish community in Erfurt. Around 1270, the Jewish community erected a large and prestigious synagogue with a representative western façade, incorporating older parts of the building. The high interior was spanned by a timber barrel vault. Shortly after 1300, the synagogue was extended and heightened.

After the pogrom of 1349, the city of Erfurt acquired the building and sold it to a local merchant. He converted the synagogue into a warehouse. Further major reconstructions since the late 19th century resulted from the building's gastronomic use at that time. Eventually, the synagogue was hardly recognizable due to these changes as well as to adjacent buildings on all sides.

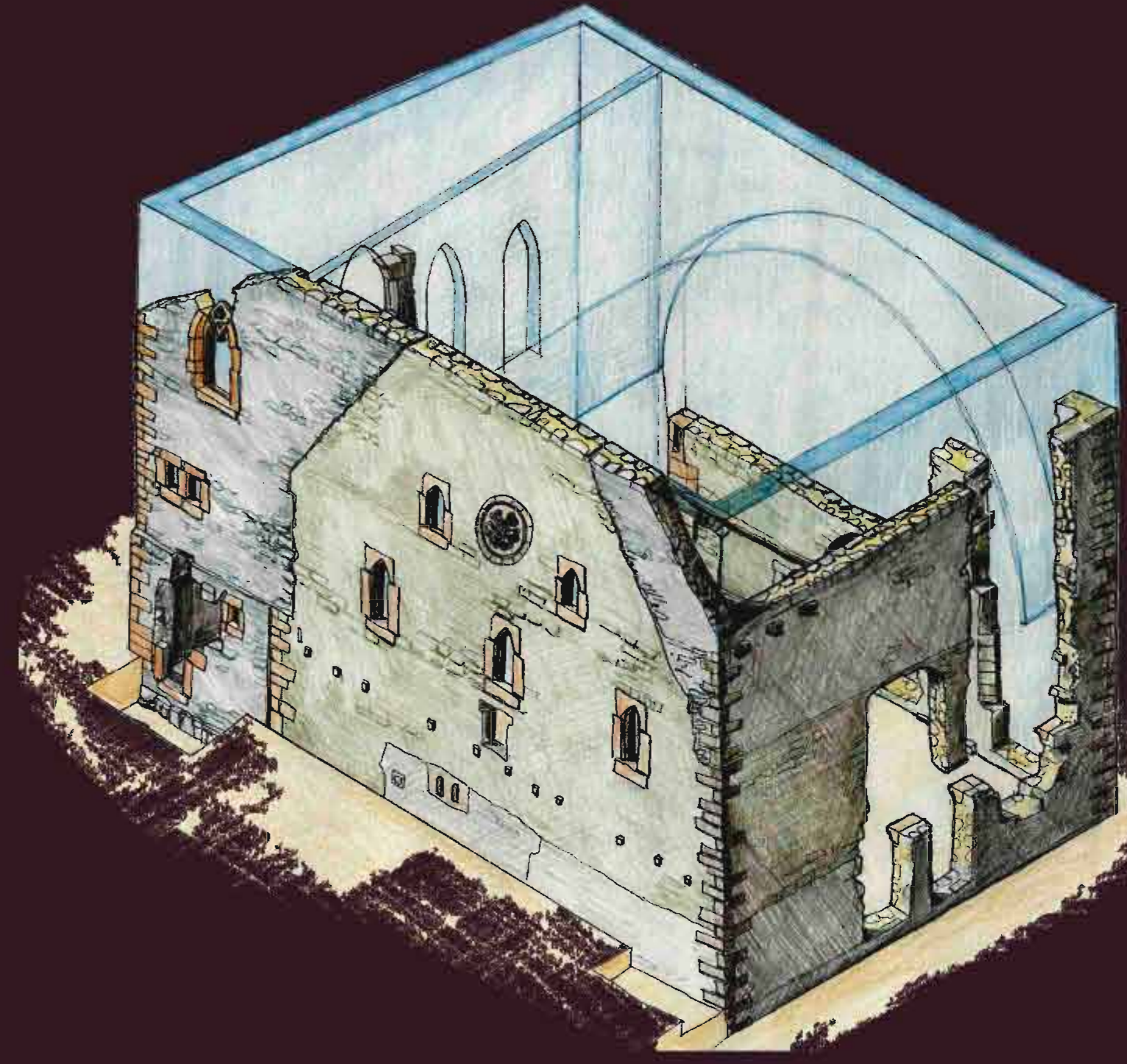
Since the late 1980s, the synagogue has returned to public awareness. Since 1992 the building history has been examined. In 1998, the city of Erfurt purchased the building and had it renovated. Now housing a museum on the history of Erfurt's Jewish community in the Middle Ages, the synagogue has found an appropriate use anew.

www.alte-synagoge.erfurt.de/jle/en/

חתך אנכי של המבנה
Cross section of the building

© A. v. Kirchbach

שרידי הסליל הרבני של הבנייה, לאחר שנת 1300
Remains of the 4th building phase after 1300

© F. Allwaser

הצגה שנקמתו הקרקע
Exhibition on the ground floor

© A. v. Kirchbach

המקווה נזכר לראשונה בכתובים בשנים 1248/49 כחלק ממתחם הקהילה היהודית. שלב הבנייה העיקרי שלו שייך אף הוא לאותה תקופה, לאחר שהחליף מבנה קודם, קטן יותר. אגן הרחצה, הבנוי לכל רוחבו של האולם, מצוי בצד הפונה אל הנהר. אגף קדמי שימש כעין חדר הלבשה, שבו יכלו הרחוצים להניח את בגדיהם. הירידה אל אגן הרחצה היא באמצעות מדרגות. קמרון התקרה וחלקם העליון של הקירות בנויים אבני גיר. בערך בגובהו של קו המים בימי הביניים מצויים מספר נדבכים של אבני גזית גדולות מאבן חול, בשימוש משני. אחת האבנים הללו, שהונחה במהופך והייתה מוסתרת בשכבת טיח בעת שהמקווה היה בשימוש, מעוטרת בתגליף בצורת ראש אדם, שראשו כתר עם פרחי שושן, בגודל של כמעט 30 סנטימטרים. האבן מתוארכת למחצית הראשונה של המאה ה-12.

אספקת המים למקווה לצורך הטבילה נעשתה בהתאם להלכות הנוגעות ל"מים חיים", ובמקרה זה - מי תהום. הגברים נהגו לפקוד את המקווה על פי רוב לפני החגים העיקריים, ואילו הנשים הגיעו לטבול בו בדרך כלל לאחר הלידה ובתום ימי המחזור החודשי. כלי בישול ואכילה טוהרו אף הם במי המקווה לפי ההלכה, בעיקר לפני השימוש הראשון או לאחר שנטמאו.

חשיפת המקווה על גדת נהר הג'רה החלה בשנת 2007 במסגרת הפירות ארכיאולוגיות מתועדות שנערכו במקום עד לשנת 2010. המקווה נפתח לסיורים מודרכים בספטמבר 2011.

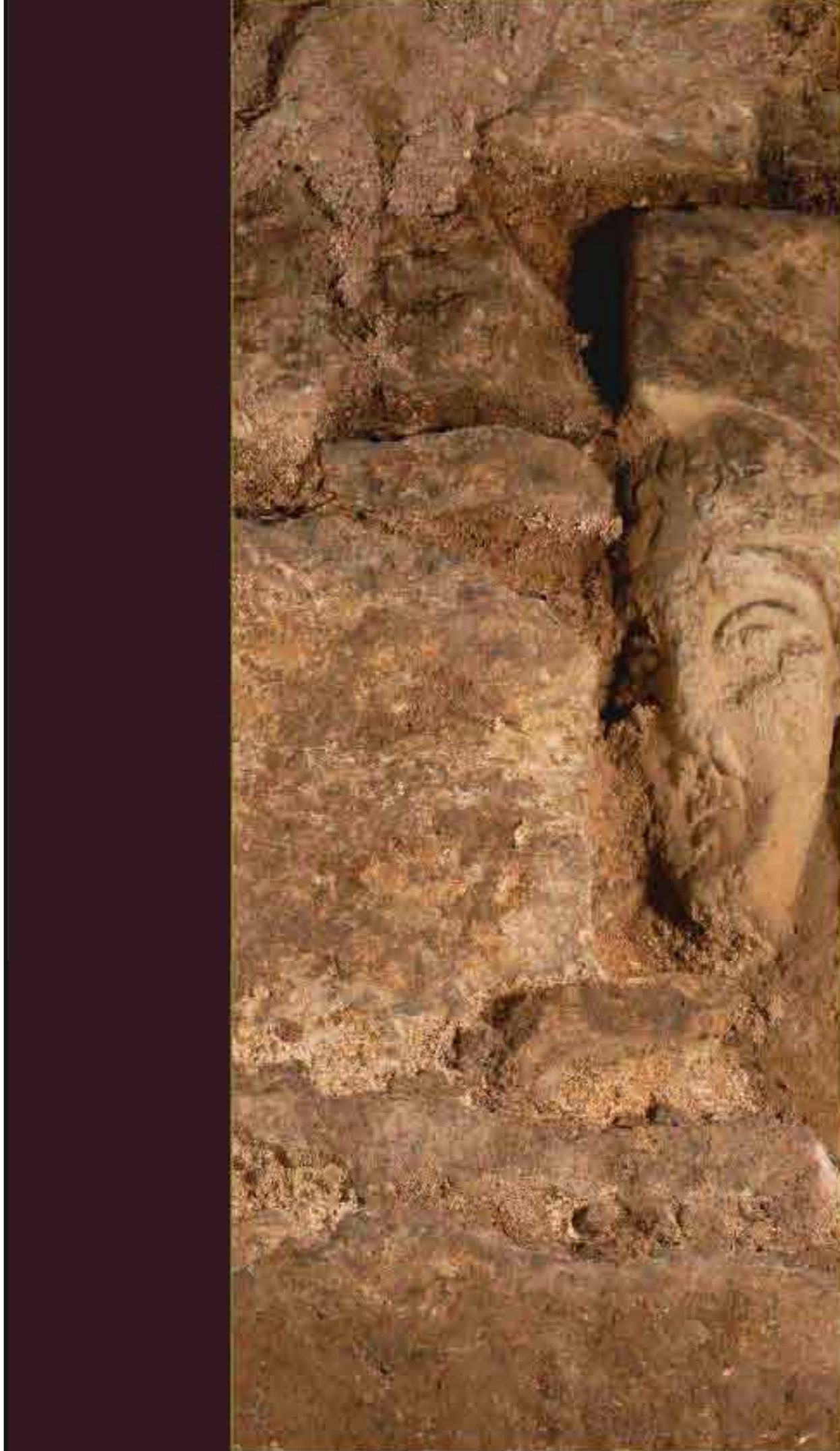
The Mikveh is first mentioned as a community facility in 1248/49. Its main construction phase dates to that time, replacing a smaller preceding building. The basin is located on the side facing the river, taking up the entire width of the building. A vestibule served as a changing room. The basin was reached by a staircase. Vault and upper mural parts are walled up in limestone. Approximately on medieval groundwater level, several layers of large sandstone ashlars are fitted into the wall in secondary use. One of them – walled in upside down and hidden underneath a layer of mortar when the mikveh was in use – is adorned with a barely 30 cm tall head with a crown of lilies. It originates from the first half of the 12th century.

The ritual bath's water supply was ensured with „living“ water, i.e. ground water, in accordance with general regulations. Men attended the bath prior to high holidays, women after menstruation or after having given birth. Tableware was purified before first use or after ritual contamination.

Discovered in 2007 on the banks of the Gera river, the mikveh was excavated and documented until 2010. Since September 2011, the mikveh is open to visitors within guided tours.

פנים המקווה
Mikveh interior © W. Steinhilber, TLDA

תגליף לראש במיקווה
The sculpted head in situ © S. Stefan, TLDA

חשיפת המיקווה
Excavation of the mikveh © E. Schwarz, TLDA

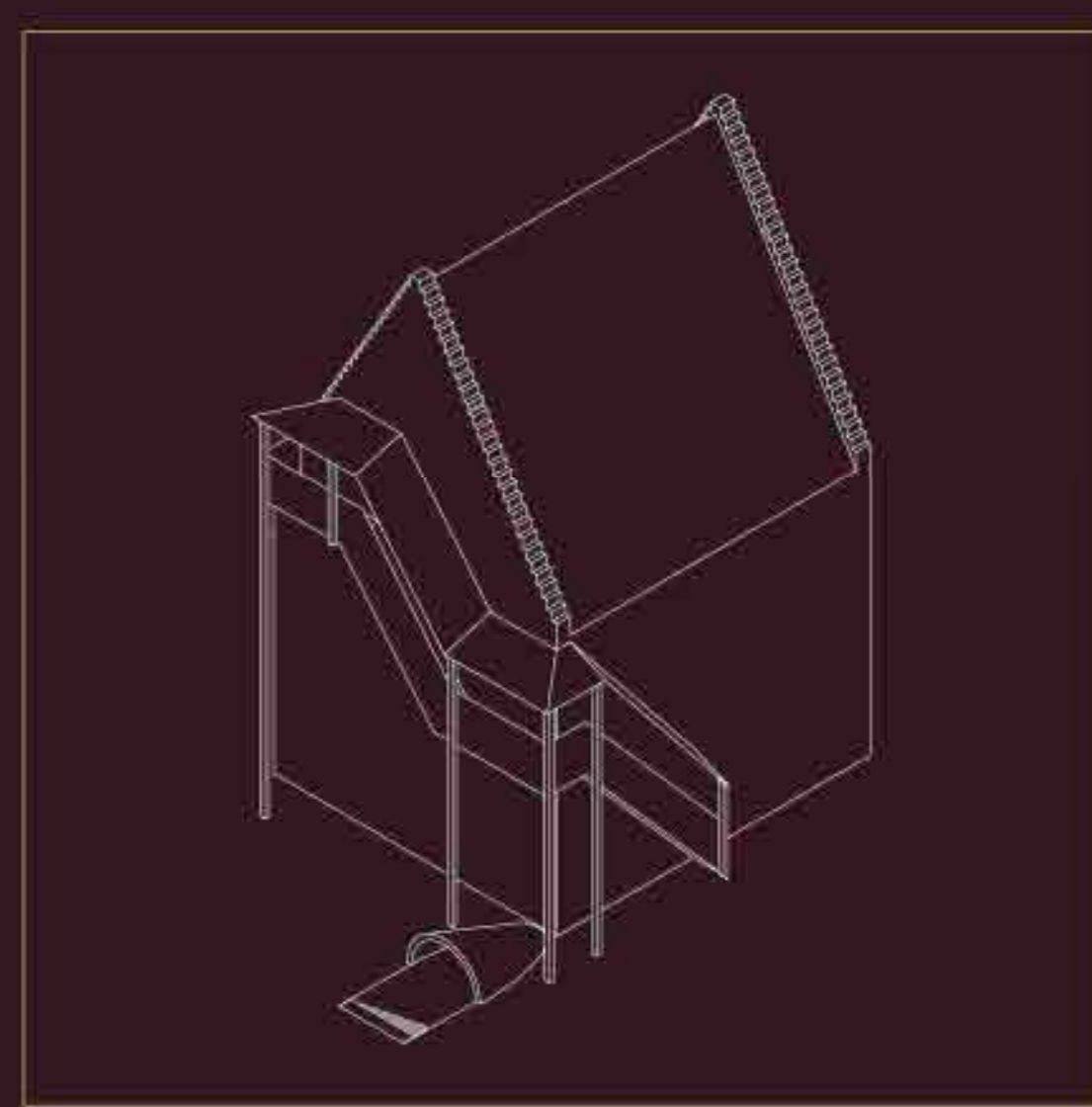
המיקווה היום, על קונו גדת נהר הג'רה
The mikveh on the banks of the Gera river today © W. Steinhilber, TLDA

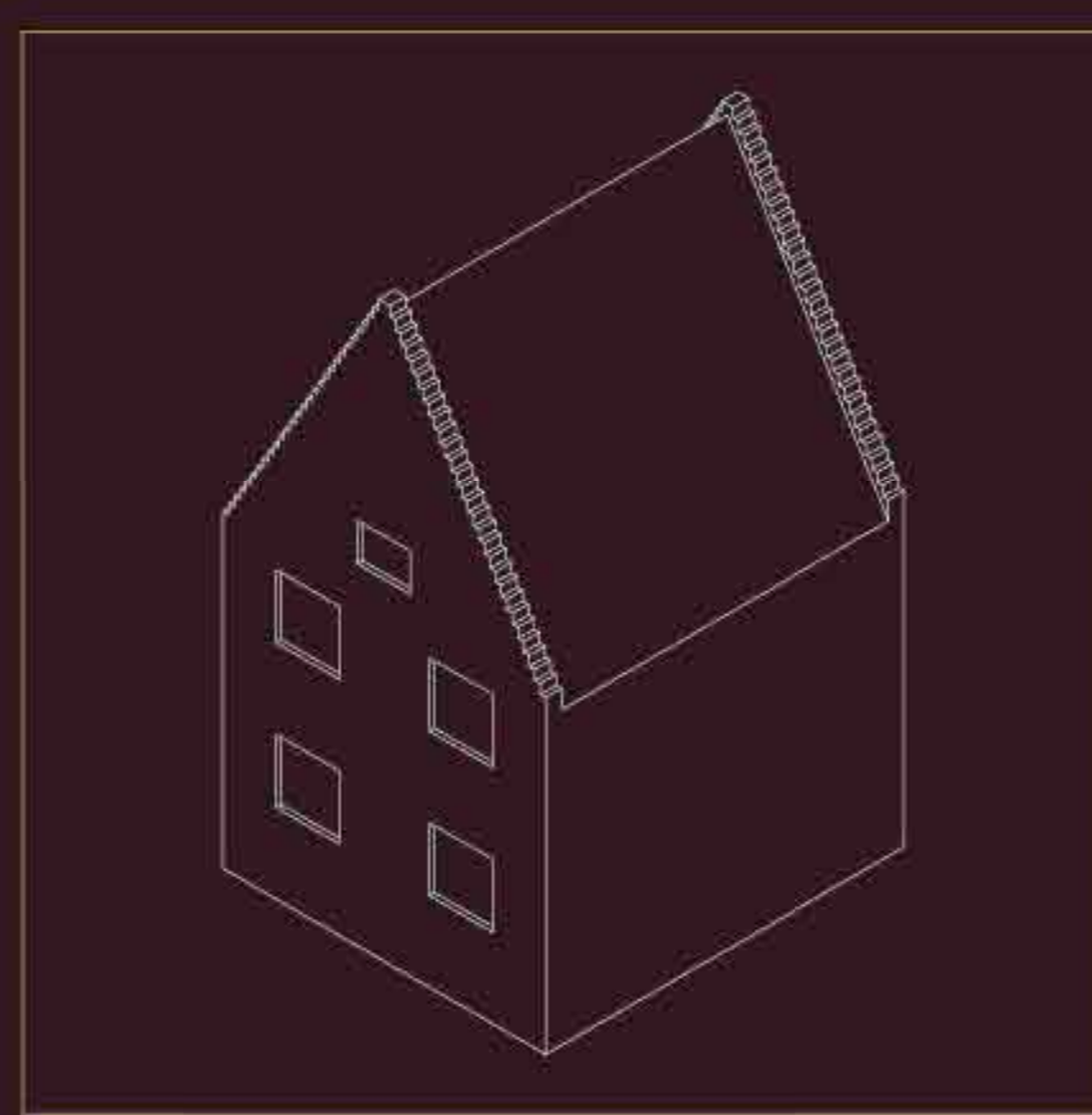
שיחזור מיקווה במאה ה-13 על קונו גדת נהר הג'רה
The mikveh on the banks of the Gera river in the 13th century, reconstruction © TLDA

"בית האבן"

The „STONE HOUSE“

שיחזור תחום המבנים-מערבית של "בית האבן" במאה ה-13
The „Stone House“ in the 13th century, view from northeast

שיחזור תחום המבנים-מערבית של "בית האבן" במאה ה-13
The „Stone House“ in the 13th century, view from southwest

Rekonstruktion nach: J. Cramer, TU Berlin

"בית האבן" הוא עדות יוצאת דופן לתרבות הבנייה החילונית של שלהי ימי הביניים. הוא שוכן במתחם מרובה אגפים, המצוי מאחורי בית העירייה. מרבית חלקי הבית נבנו בסביבות שנת 1250, אך חלקים ממנו שונו במרוצת המאה ה-14. במבנה נשתמרו חלקים מרכזיים רבים מתקופת הבנייה המקורית, כגון תקרת קורות העץ החוצצת בין הקומות, החזית המערבית, הגמלון המדורג המקורי וכן השלד של גג העץ. גם מרתף הבניין מתוארך למאה ה-12.

בקומה העליונה נערכו רק שינויים קלים בקירותיה החיצוניים, כולל החירוץ בחיפויי הטיח המיוחד שלהם. גם מאפייניו הפנימיים של החדר נשתמרו. בין היתר שרדו גומחת תאורה שבראשה קשת מחודדת בעלת ארובת אוורור, וכן תקרת קורות העץ הצבועה, שאין דומה לה בשום מקום אחר בגרמניה. לוחות התקרה מעוטרים במוטיב אחיד דמוי הגה, בעוד מהם שעל הקורות עצמן מצוירים עיטורים שכל אחד שונה ממשנהו. על פי בדיקה דנדרכונוולוגית (תיארוך באמצעות טבעות עצים), קורות התקרה מתוארכות ל-1241/42.

הבעלות על "בית האבן" עברה לידיים יהודיות לכל המאוחר בסוף המאה ה-13, ובמשך מאה וחמישים שנה לפחות היה מתחם המבנים כולו בבעלות יהודית.

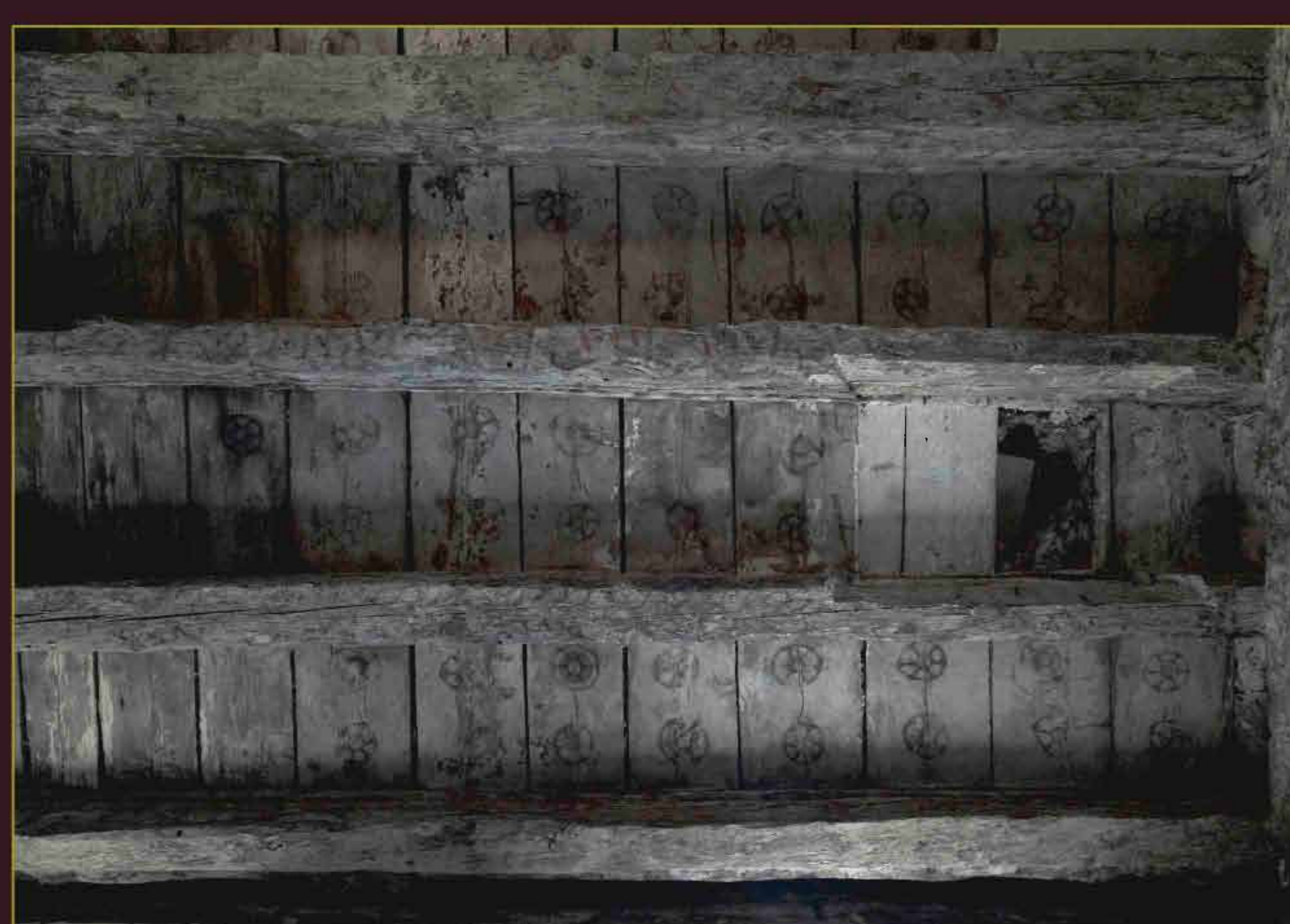
צילום עכשווי של תחום המבנים לרחוב הצפון-מערבי של המבנה
The street front today from northwest

© W. Steibberger, TLDA

The „Stone House“ is an exceptional testimony of late medieval secular building culture. It is located in a complex of buildings just off City Hall. The house itself largely originates from around 1250 and was merely altered in a few parts during the 14th century. A remarkably great number of essential structures from its time of construction has been preserved, including the beamed storey ceiling, the western façade, the original stepped gable as well as the wooden roof structure. Its cellar even dates from the 12th century.

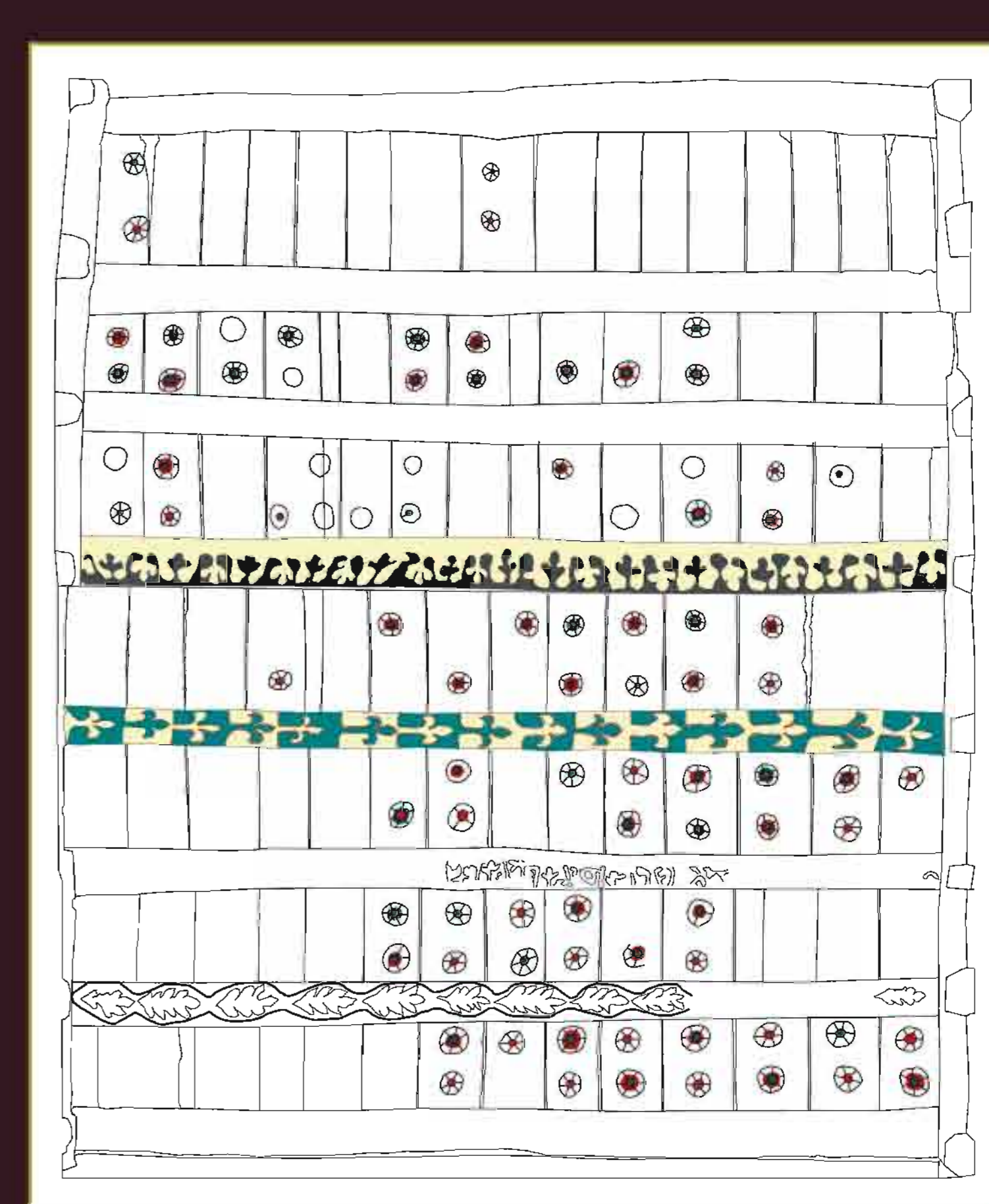
The conserved upper floor room's interior with barely altered exterior walls with scored joints, a lancet arched vented lighting niche as well as a painted beam ceiling is unique throughout Germany. The boards of the ceiling are consistently decorated with a wheel motif, while each of the beams features a different ornamentation. The beams have been dendro-dated to 1241/42.

Since the end of the 13th century at the latest, the building can be related to Jewish owners. The entire complex of buildings used to be Jewish property for at least 150 years.

תקרת קורות העץ סגנונית האשונה
The wooden beamed ceiling on the first floor

© W. Steibberger, TLDA

מיקובלנית של עיטורי התקרה
Preliminary mapping of the ceiling painting

© Th. Ehrhart

מרתף
The cellar

© W. Steibberger, TLDA

המצבות

THE TOMBSTONES

חזית מצבת של אישה בשם יוטא
Tombstone of Jutta, front

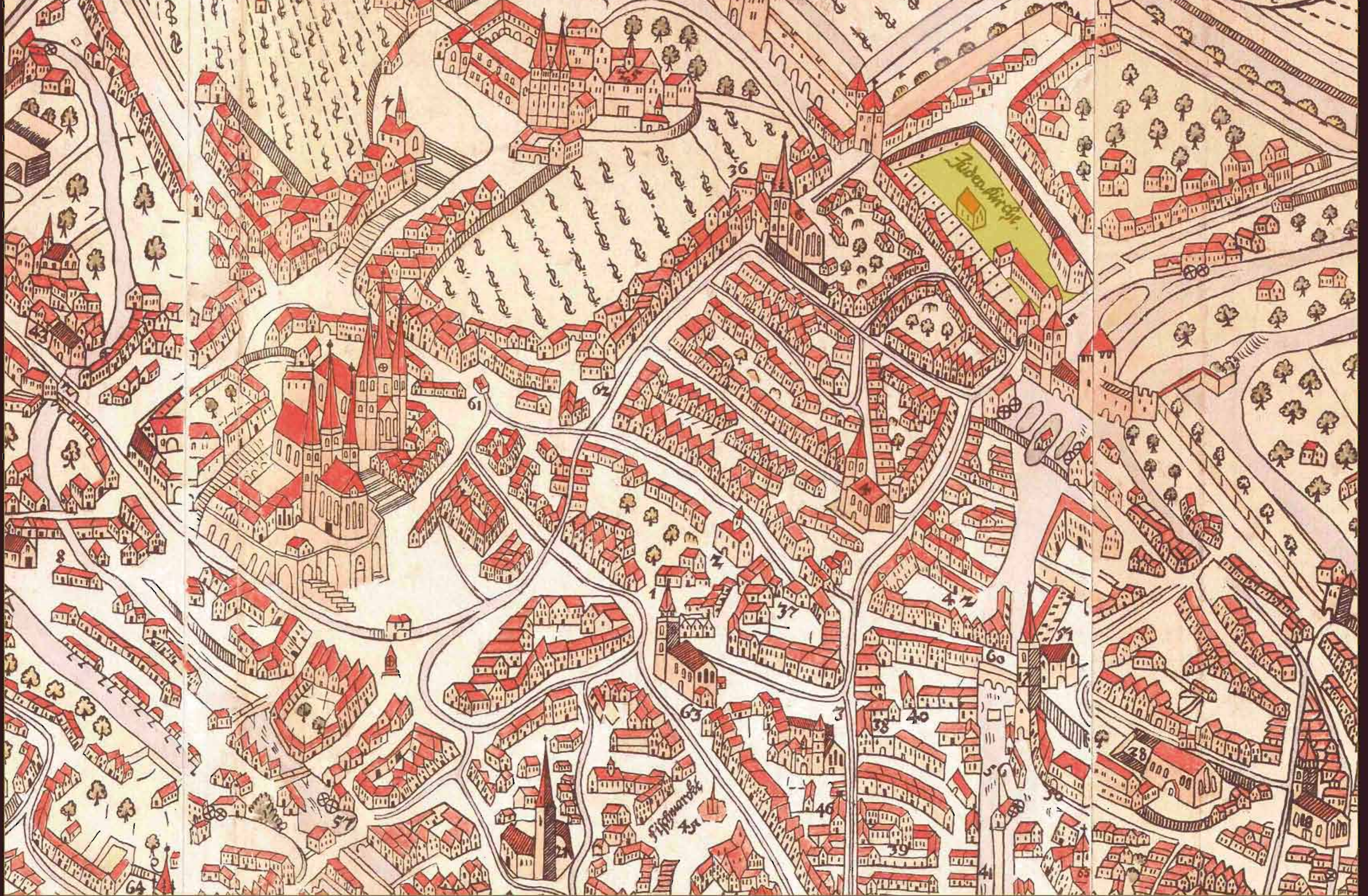
בב המצבה של האישה יוטא
Tombstone of Jutta, back

מקור המצבות, שסותתו ונחקקו במאות ה-13 עד ה-15, הוא בבית הקברות היהודי הקדום, ששכן צפונית לחומת העיר, מחוץ לרובע שבו התגוררו אז היהודים. יש להניח שבית העלמין היה קיים מראשית ההתיישבות היהודית במקום. עוד בימי הביניים הוקצה לקהילה היהודית בארפורט שטח להקמת בית עלמין, זאת מכוח מעמדה כקהילה המרכזית של האיזור כולו. כאן הובאו למנוחות לא רק מתי הקהילה המקומית, אלא גם בני קהילות-בת סמוכות.

לאחר גירוש היהודים בשנת 1453, העבירה עיריית ארפורט את שטח בית הקברות לחזקתה ופילסה אותו. תחילה הוקם על מתחם זה האסם העירוני, ולימים נבנתה שם הממגורה הגדולה לעתודות הדגנים של העיר. המצבות שימשו אז כחומרי בנייה ברחבי ארפורט, ורבות מהן שימשו להרחבת הביצורים סביב העיר. כבר במהלך הריסת חומות העיר במאה ה-19 נתגלו מצבות רבות. עד היום מתגלות בחפירות ארכיאולוגיות או בפעולות אחרות של הריסת מבנים בעיר מצבות נוספות שנוצלו לבנייה בשימוש משני. מבחר קטן מתוכן מוצג כיום בחצר בית הכנסת הישן. יתר המצבות מרוכזות במחסן תצוגה, ושחזורים נאמנים של אחדות מהן עתידים להיות מוצבים במתחם המקורי של בית הקברות.

The tombstones from the 13th to 15th century come from the former Jewish cemetery. It was located outside the area occupied by Jews, north of the city wall, and possibly existed from the outset of Jewish settlement. From as early as medieval times, the Erfurt Jewish community owned a cemetery, owing to its status as a so-called kehillah, the focal point for surrounding communities. Not only local community members but also those from affiliate settlements were buried here.

After the Jews' expulsion in 1453, the city of Erfurt acquired the cemetery and levelled it. On the cemetery grounds, initially the municipal barn and, later on, the large granary were erected. The tombstones were used as building material throughout the entire city, many of them for the extension of the town fortification. Hence, numerous tombstones re-emerged upon demolition of the city wall in the 19th century and continue to be found during excavations or demolition works within the city area. A selected number is on permanent display in the Old Synagogue's courtyard. A „display depot“ is being installed for the remaining stones; some are supposed to return to their original location as replica.

בית הקברות היהודי במפת העיר של י. מ. דיקלנדי (J. M. Dieckkind) משנת 1675
The Jewish cemetery on the city map by J. M. Dieckkind, 1675

© Stadtbüch. Erfurt

שבר מצבת
Tombstone fragment

© K. Albaum, TLDA

מצבות נטבוי מצבות לאחר חשיפתן
Tombstones after discovery

© M. Stürzebecher, Stadt Erfurt

מצבת משנת 1250 של ג'ודא דוד
Tombstone of David, 1250

© S. Laubmann, Stadt Erfurt

אסם הייסה הנטל לן חומה ה-19 במיור: עבודת השיחור
The large 15th century granary during restoration

© C. Neuh, TLDA

מצבת של אישה בשם דולקא משנת 1259
Tombstone of Dolke, 1259

© M. Stürzebecher, Stadt Erfurt

אוצר העיר ארפורט

THE ERFURT TREASURE

טבעת הנישואין היהודית
The Jewish wedding ring

© B. Stefan, TLDA

אוצר העיר ארפורט נחשף בשנת 1998 במהלך חפירות ארכיאולוגיות שגורכו ברחוב מיכאליס 43, מתחת לקיר הכניסה למרתף הבית. המטמון כולו שוקל למעלה מ-30 קילוגרמים. היקפו ותכולתו של הממצא הנדיר הם יחידים מסוגם על פי כל קנה מידה. האוצר כולל 3,141 מטבעות כסף, 14 מטילי כסף, ומעל 700 פריטים ייחודיים של עבודת צורפות גותית. במקום נמצאו כלי אוכל מכסף, דוגמת שמונה גביעים, קנקן שתייה, קערת שתייה וגביע כפול, כמו גם תכשיטים, כגון סיכות קישוט וטבעות. מבין עבודות הצורפות בולט מספרם הגדול של אבזמים וחלקי חגורות מכסף או עיטורים לפריטי לבוש שונים. כל המיצאים מתוארכים לשלהי המאה ה-13 והמחצית הראשונה של המאה ה-14.

הפריט החשוב ביותר באוצר הוא טבעת נישואין יהודית. הטבעת, העשויה זהב טהור ומעוצבת כמבנה מיניאטורי בסגנון גותי, היא דוגמה לעבודת צורפות מן המעלה הראשונה. בכל העולם נתגלו עד כה רק שתי טבעות נוספות מסוג זה מימי הביניים.

האוצר הוסתר במחבוא בימים שלפני הפרעות שפרצו בעיר בשנת 1349. בעליו היה, ככל הנראה, סוחר הכספים היהודי קלמן פון ויכה (Kalman von Wiehe), שבאותם ימים היה גם בעליו של השטח שבו נתגלו הממצאים. על פי תעודות היסטוריות, פון ויכה לא שרד את הפוגרום.

האוצר הוצג לקהל הרחב במסגרת תערוכות שהתקיימו בפאריז, ניו-יורק ולונדון. כיום הוא מוצג לראווה במרתף המבנה של בית הכנסת הישן.

הגביע הכפול בעת הדיסקוברה
Discovery of the double cup

© M. Böhm, TLDA

The Erfurt Treasure was discovered in 1998 during excavations on the site of Michaelisstraße 43 underneath the wall of a cellar entrance. With a total weight of over 30 kg, it is unique in size and composition, consisting of 3,141 silver coins, 14 silver ingots and more than seven hundred individual items of gothic goldsmith's work, among them silver tableware with eight beakers, one ewer, a drinking bowl and a double cup, as well as pieces of jewellery such as brooches and rings. Parts of belts and garment trimmings form the numerically biggest part of the goldsmith's works. All objects date from the late 13th and the first half of the 14th century.

The treasure's grandest object is a Jewish wedding ring. Its Gothic miniature architecture, made of pure gold, is an outstanding piece of craftsmanship. Only two further medieval wedding rings of the same kind exist worldwide.

The treasure was hidden prior to the pogrom of 1349. Presumably, it belonged to the Jewish money lender Kalman von Wiehe as then owner of the site. It is confirmed that he did not survive the pogrom. After having been presented at exhibitions in Paris, New York and London, the Treasure is now on display in the cellar of the Old Synagogue.

הגביע הכפול עם תכולתו ושניספאס בתוכו
The double cup with its contents

© B. Stefan, TLDA

הקנקן
The ewer

© B. Stefan, TLDA

אחת משמונה סיכות הדיסקוברה
One of the eight brooches

© B. Stefan, TLDA

אבזם אחת המגורות
Belt detail

© B. Stefan, TLDA

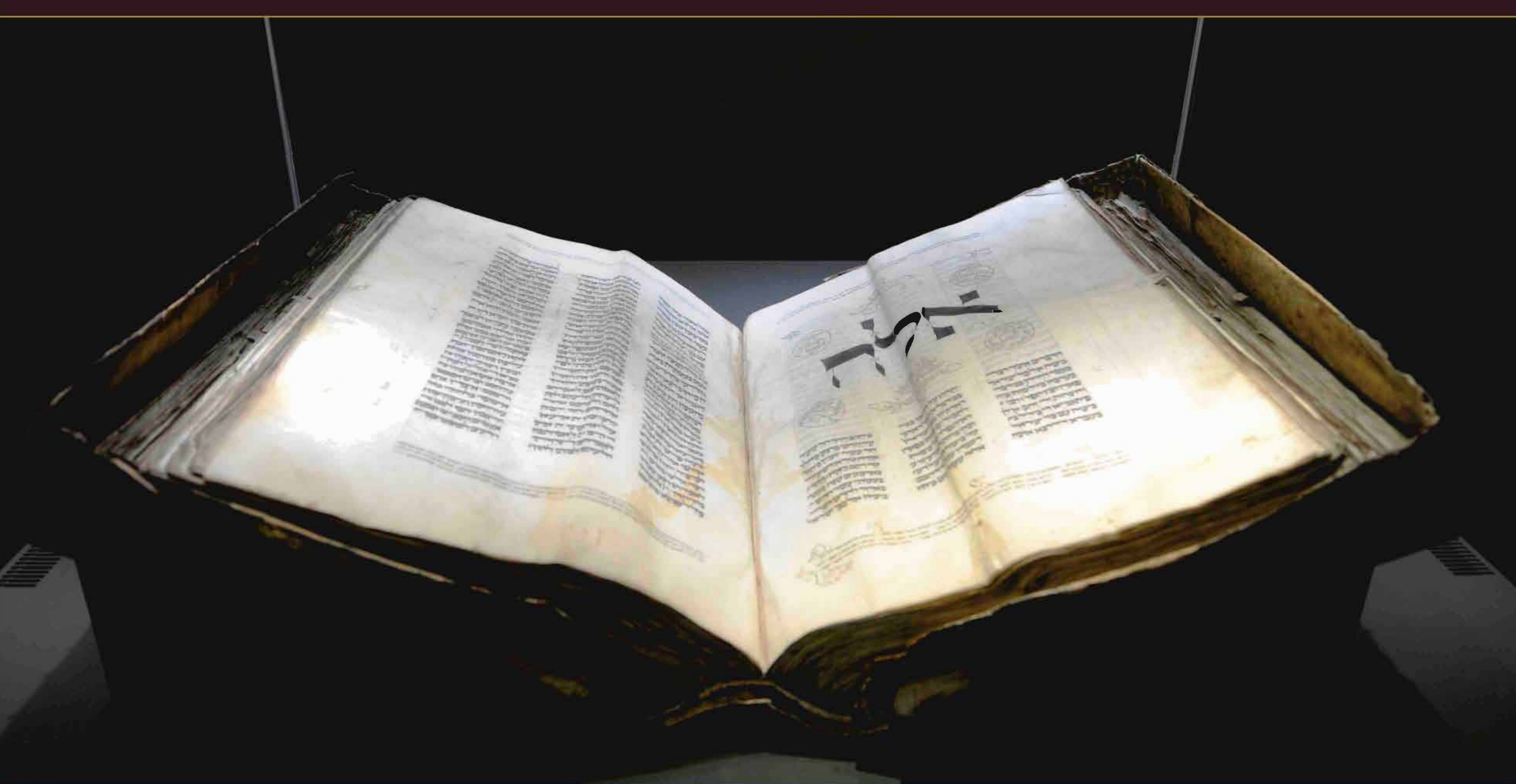

האוצר השלול והמיוסד
The entire treasure trove

© B. Stefan, TLDA

כתבי היד של ארפורט

The Erfurt Manuscripts

הכרך הראשון של תנ"ך ארפורט, 1. כפי שחוגג כמחצית בנית הכנסת בינון ארפורט 2009
The Bible Erfurt 1 on display at the Old Synagogue, 2009

© A. v. Kreibitz

כתבי היד של ארפורט הם האוסף הגדול ביותר של כתבים יהודיים שהיו בעבר בבעלותה של קהילה יהודית אחת מימי הביניים, שנשתמר עד היום. באוסף, הכולל 16 כתבי יד עבריים שנכתבו בין המאות ה-11 וה-14, ארבעה ספרי תורה, ארבעה ספרי תנ"ך, ספר תוספתא, ספרי מכלול וכן מחזור.

התנ"ך הראשון של ארפורט כולל שני כרכים כבדים בכתב יד, שכתובתם נשלמה בשנת 1343. גודלו של כל אחד מהכרכים הוא יותר מ-45x60 סנטימטרים ומשקל כל כרך כ-50 ק"ג. אלו הם ספרי התנ"ך העבריים הגדולים ביותר ששרדו מימי הביניים. מרבית עמודי הפתיחה של ספרי התנ"ך מעוטרים בשפע של עיטורים מיקרוגרפיים בדגמים אמנותיים של צמחים, בעל-חיים ויצורים דמיוניים, וכן במוטיבים הנדסיים, העשויים רצף של כתיבה זעירה.

לאחר הפרעות של שנת 1349 עברו כתבי היד לבעלותה של מנהלת העיר ארפורט. באמצע המאה ה-17 הגיע האוסף לספרייה של משרד-העל הפרוטסטנטי במנזר האוגוסטיני בעיר. בשנת 1880 נמכרו הכתבים לספרייה המלכותית של ברלין, שלימים נודעה בשם ספריית המדינה בברלין, שם הם נמצאים עד עצם היום הזה. מפעם לפעם מוצגים כתבי יד מקוריים בודדים מהאוסף גם במזיאון שבבית הכנסת הישן.

עמוד מעטרת המיקרוגרפים מתוך הכרך הראשון של תנ"ך ארפורט 1
Page of the Bible Erfurt 1 adorned with micrographs

© Staatsbibliothek Berlin, Stiftung Preussischer Kulturbesitz

The Erfurt Manuscripts make up the largest preserved collection of medieval scriptures from the possession of one single Jewish community. 16 Hebrew manuscripts dating from the 11th to 14th century have been preserved, among them four torah scrolls and four bibles, one tossefta, composite manuscripts and one machsor.

The Erfurt 1 bible consists of two volumes, each weighing around 50 kg; at a size of more than 60 by 45 cm, it is the largest known Hebrew bible manuscript from the Middle Ages. It was accomplished in 1343. The sections' entry pages are often lavishly decorated with micrographs, skillful illustrations of plants, animals and mythical creatures as well as geometrical ornaments composed of minuscule writing.

After the pogrom of 1349, the manuscripts came into possession of the Erfurt Council. In the mid-17th century, they were incorporated into the Evangelical Ministry's library in the Augustine monastery. In 1880, the manuscripts were sold to the Royal Library in Berlin, where, in today's State Library the manuscripts are still kept. Individual original scriptures are temporarily exhibited at the Museum Old Synagogue.

כתב יד ארפורט 15, אחד משלושת ספרי המכלול
Erfurt 15, one of three composite manuscripts

© Staatsbibliothek Berlin, Stiftung Preussischer Kulturbesitz

ספר התורה ארפורט 6 תוצג כמחצית בנית הכנסת הישן
The Torah scroll Erfurt 6 in the exhibition at the Old Synagogue

© A. v. Kreibitz

סדרת קורות הים (עמודי טורג, א-י"ט) בקטע מספר התורה ארפורט 6
Section of the Torah Erfurt 6 with Song of the Sea (Exodus 15:1 - 19)

© Staatsbibliothek Berlin, Stiftung Preussischer Kulturbesitz

המורשת היהודית

THE JEWISH HERITAGE

- 1 מוזיאון בית הכנסת הישן של ארפורט
Museum Old Synagogue
Waagegasse 8
- 2 המקוה מימי הביניים
Medieval Mikveh
Kreuzgasse
- 3 מיקומו של בית הקברות היהודי בימי הביניים
Site of medieval Jewish cemetery
Große Ackerhofgasse
- 4 מיקומו של בית הכנסת השני, לאחר שנת 1370
Site of second synagogue, after 1370
An der Stadtmünze 4-5
- 5 מרכז תרבות יהודי-גרמני בבית הכנסת הקטן משנת 1870
Meeting Centre Small Synagogue, 1870
An der Stadtmünze 4-5
- 6 בית הקברות היהודי הישן מהמאה ה-19
Old Jewish cemetery, 19th century
Cynakstraße
- 7 בית הכנסת החדש
New Synagogue
Juni-Garten-Ring 16
- 8 בית העלמון היהודי החדש
New Jewish cemetery
Werner-Seelenbinder-Straße 3

למורשת היהודית העשירה של העיר ארפורט אין אח ורע מבחינת ההיקף והמגוון בעולם כולו. בשום מקום אחר לא שרדו עדויות חשובות רבות כל כך של מבנים וחפצים יהודיים מימי הביניים על פני שטח גיאוגרפי מצומצם כל כך ובמצב השתמרות כה מעולה. המבנים והחפצים מאירים את מאפייניה השונים של התרבות היהודית. בית הכנסת, המקווה והמצבות מיצגים את המוסדות החשובים ביותר בהתנהלותה של כל קהילה יהודית באשר היא, ואילו כתבי היד משקפים את רמת ההשכלה של הקהילה. האוצר מארפורט מאיר את תחום המסחר בכספים, שהיה ענף העיסוק העיקרי של היהודים בימי הביניים, והוא מעיד על תרבותם ומעמדם החברתי של בני השכבה האמידה בחברה העירונית היהודית דאז. הממצאים המקוריים מקהילת ארפורט, המוצגים במזיאון שבבית הכנסת הישן, ממחישים את ההבטים העיקריים בחייה של קהילה יהודית בגרמניה של ימי הביניים.

מועמדות לקבלת התואר "אתר מורשת עולמית של אונסק"ו" הוגשה לאו"ם לאור חשיבותו הרבה של המקום ותרומתו יוצאת הדופן להבנת חיי הקהילה האשכנזית בארפורט בימי הביניים בפרט ובמרכז אירופה בכלל. כחלק מההכרה הגרמנית בדבר אחריותה ההיסטורית הייחודית, מבקשת גם העיר ארפורט להנציח את תושביה היהודיים ולתת הכרה פומבית לתרומתם בת מאות השנים, שהטביעה את חותמה על התרבות והחברה בגרמניה ובאירופה כולה.

כתובת ליצירת קשר: welterbe@erfurt.de
www.erfurt.de
www.alte-synagoge.erfurt.de
www.erfurt-tourismus.de

The Jewish heritage of the city of Erfurt in its entirety is globally unique. Nowhere else, such exceptional architectural and moveable testimonies in a comparably outstanding state of conservation and sheer plenty can be found gathered in one place. They illuminate the different aspects of Jewish culture: synagogue and mikveh as well as the tombstones stand for the essential community institutions; the manuscripts for scholarliness. The Erfurt Treasure highlights money trade, the most important profession of Jews in the Middle Ages, as well as culture and social status of wealthy Jews in urban society. Hence, by means of original exhibits originating from one single community, all major aspects of Jewish life in the Middle Ages can be showcased at the Museum Old Synagogue.

Inclusion in the UNESCO list of World Cultural and Natural Heritage as an outstanding site of medieval Ashkenazic (central European) Jewry is pursued for these reasons. In this way the city of Erfurt is prepared to fulfil Germany's particular historical responsibility to commemorate and to honour the age-long defining contribution of Jewish citizens to German and European culture and society.

Contact: welterbe@erfurt.de
www.erfurt.de/ef/en/
www.alte-synagoge.erfurt.de/jle/en
www.erfurt-tourismus.de

התצוגה בקומה הראשונה של בית הכנסת הישן
Exhibition on the first floor of the Old Synagogue

© A. v. Kriebach

התצוגה במרתף בית הכנסת הישן
Exhibition in the cellar of the Old Synagogue

© A. v. Kriebach

המיקוה במבנה שחוקם ועשוי לרובנה
The mikveh in its modern protective building

© gidehweis rechl

Kopie der Bronzeleuchte (um 1180) in der Alten Synagoge
Copy of the Bronze Lamp (around 1160) in the Old Synagogue

© A. v. Kriebach

Chanukah ceremony in front of the city hall

© A. v. Kriebach